

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

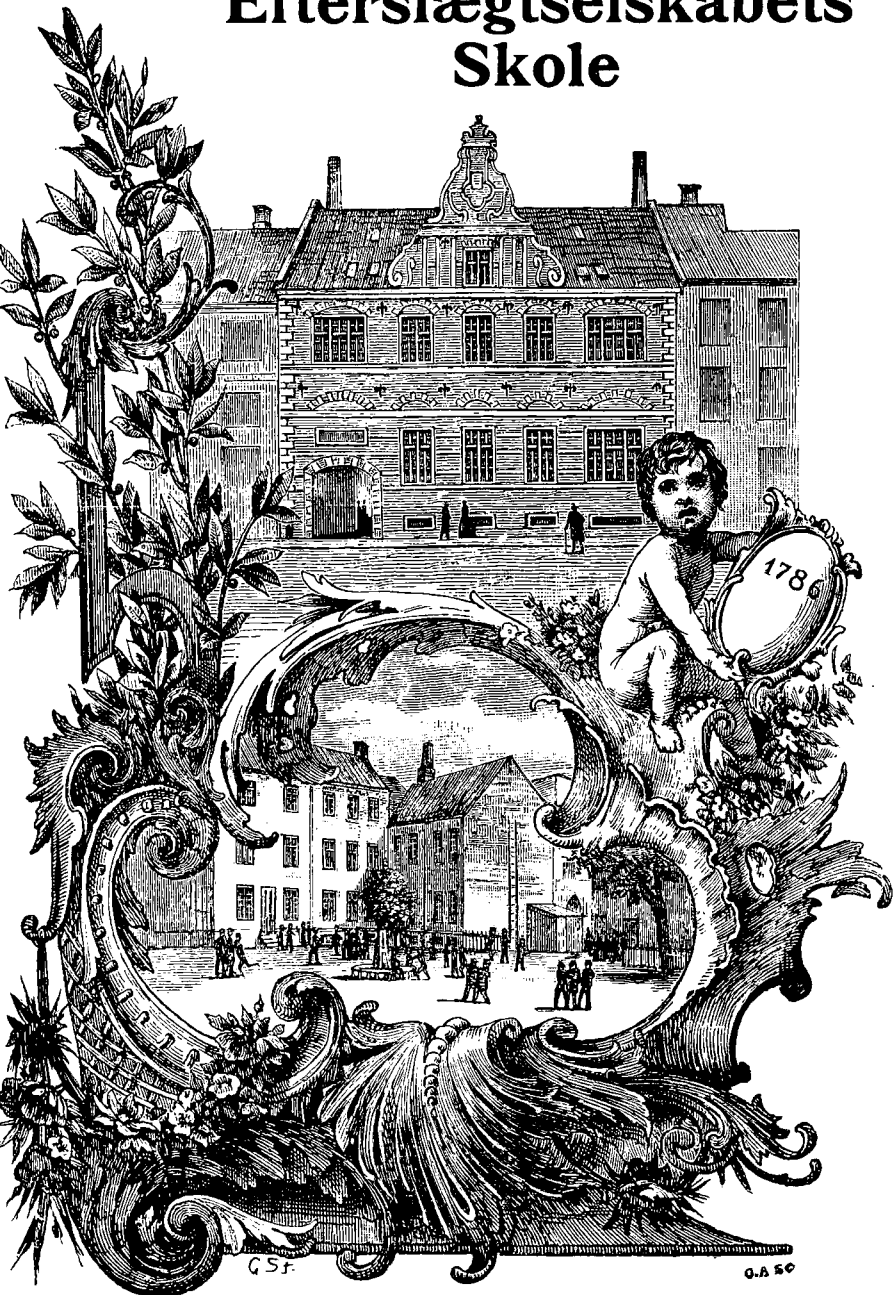
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Efterslægtsselskabets Skole

1959-60

EFTERRETNINGER

OM

EFTERSLÆGTSELSKABETS
SKOLE

FOR SKOLEÅRET 1959—60

VED

REKTOR

JOHANNES JØRGENSEN

KØBENHAVN

J. D. QVIST & KOMP. BOGTRYKKERI. AKTIESELSKAB

1960

Skolen grundlagdes 1786 af „Selskabet for Efterslægten“ og ejedes af dette selskab til 1909. Derefter overgik den til „De forenede Skoler“. Den 1. august 1919 overtoges den af Københavns kommune.

„Ørneflugt” – læst igen

(Trykt som manuskript).

Af professor dr. phil. Frederik Nielsen

I Selskabet for Efterslægten holdt professor, dr. phil. Frederik Nielsen den 4. marts 1960 i anledning af 174-året for selskabets stiftelse en forelæsning om forholdet mellem det gamle og det nye ved Oehlenschlägers gennembrud i 1803. Imidlertid har professoren ønsket hellere at bringe en artikel om Henrik Pontoppidans fabel „Ørneflugt“ i Efterslægtselskabets Skoles årsskrift.

Det er farligt for en digter at give efter for trangen til at „tage udgang“ med en pointe. Hvad har det ikke kostet Henrik Pontoppidan, at han sluttede sin lille fortælling om ørneungen, der voksede op i en andegård, med en henvisning til Andersens eventyr om den grimme ælling? Læser efter læser, også professionelle, har forvandlet Pontoppidans historie til en konstatering af, at miljøet er stærkere end de arvelige anlæg. Og når man så, på trods af digterens advarsler mod at læse ham for at uddrage læresætninger af hans digtning har misforstået digteren, så går man frejdigt igang med at korrekte ham. En ung litteraturhistoriker¹⁾ har drevet det til at ønske, at digteren aldrig havde skrevet den historie med „den fladbundede moral“; litteraten hævder, at historien er „en replik“, hvormed han næppe har ment noget rosende. En anden lige så ung læser²⁾ spørger med smuk alvor om historien er „sand“, og om den ikke har alvorlige konsekvenser for digterens personligheds-tanker. Medens endelig en folkelig litteraturhistorie³⁾, der vistnok bruges flittigt i højskolen, forklarer både digter og forfatterskab ud fra den opfattelse, at digteren er ørneungen, hans hjem præstegården. Hvad der kan ske med fortællingen i en mere kortfattet lektiebehandling, tør man næsten ikke tænke på.

Som nævnt har digteren ikke ønsket at blive læst på den måde. Han har endda fremført sit dementi i anledning af „Lykke-Per“, som vel er den roman, man hyppigst har fortolket som en demon-

¹⁾ Tage Skou-Hansen: Fornægteren, Heretica, 1952, s. 385.

²⁾ Karl V. Thomsen: Hold Galden flydende, 1957, s. 187.

³⁾ Kapitler af dansk digtning, 1951, s. 68.

stration af miljøets overmagt. Skønt digterens udtalelse ofte er citeret, er det nok rigtigt at bringe den endnu en gang. Den forekommer i et af Pontoppidans få interviews, det stenografiske, som fremkom i „Hver 8. dag“ i 1905:

„..... De spørger, om der ikke er Agitation, et Program i Bogen. Jeg skal dertil svare, at det er der naturligtvis, men ikke et, der lader sig sammenpresse til en Formel, en Læresætning eller moralsk Lovregel – saadan som Pastor Schack og andre Taaber forlanger det af Litteraturen. Hvor man er i stand til at sige sin fulde Mening lige ud, skal man selvfølgelig ikke gaa det digteriske Sprog, Billedtalens Omveje.“

Den, der har læst pastor Schacks bog om Henrik Ibsen, hvori en formel logik med pinlige abstraktioner bruges til at forsvare en præsts livssyn mod Henrik Ibsen, kan ikke være i tvivl om Pontoppidans hensigt med det skarpe udfald. Han vil mere end et angreb på en modstander. Hvad han ønsker, er at sige noget almentgyldigt om, hvad digtningen kan give sine læsere. Og i et andet interview, denne gang i „Nationaltidende“, i 1927, vender han da også tilbage til spørgsmålet, om man kan læse en livsanskuelse ud af hans bøger, hvad han atter hævder man ikke kan:

„Det eneste, man maa bygge paa, er den Grundstemning, hvorpaa jeg skriver mine forskellige Arbejder, den staar jeg ved til enhver Tid. Og den skifter i det, jeg har skrevet, fordi der naturligt finder en Udvikling Sted. Kan den, der læser Bogen, finde ind til samme Grundstemning, der beherskede Forfatteren, da han skrev, er Kunstens Maal naaet.“

Man kan hertil føje andre af digterens udtalelser, særdeles anbefalelsesværdig er Ejnar Thomsens „citatomosaik“ i mindebogen. Her skal blot yderligere fremhæves digterens bemærkning i et brev til Inger Cavallin, der havde skrevet en artikel om Pontoppidan: „Min Produktion var – som De ganske rigtigt anfører – fra først til sidst et ganske privat Opgør med mig selv.“

Man må altså spørge sig selv: Hvilken grundstemning beherskede digteren, da han i begyndelsen af halvfemserne skrev „Ørneflugt“ som et privat opgør med sig selv? Og så må man vist ende med at mene, at digteren ikke har skrevet et eventyr om, at miljøet er stærkere end de arvelige anlæg. Hvad han i digtningens billedsprog lader os opleve, er de overmenneskelige krav, der stilles til personligheden. På det krav går Emanuel Hansted under, medens Peter Andreas Sidenius og Torben Dihmer sejrer. Enklest har Pontoppidan formuleret de krav i et digt til Dansk Forfatterforenings Jubilæumsbog:

Aldrig fæste sig ved sine Mangler,
 altid lade Evnen, som man fik den,
 frit udfolde sig i ondt og godt –
 det er Styrkens prøve, det er Sejrens Vilkaar.

Før man prøver at læse „Ørneflugt“ som digterens opgør med sig selv – eller rigtigere: som et forsvar for et afgørende valg – kunne man prøve at stille den ved siden af „Den grimme Ælling“. For havde Pontoppidan villet skrive mod det eventyr, havde han dog haft det i tankerne og formet over det. Det er nu iøjnefaldende, at de to eventyr har forbavsende lidt med hinanden at gøre. H. C. Andersens historie er efter digterens sædvane en forkortet biografi, en udviklingshistorie i stadier. Pontoppidans historie er derimod uden udvikling, den har kun to miljøer i modstilling, den belyser eet forhold ved at lade ørneungen blive prøvet. Man bemærker, at H. C. Andersens eventyr kun i eet af flere miljøer – det lille bondehus – har samme erfaring som „Ørneflugt“: at det beskyttende miljø kan virke indsnævrende og begrænsende. Men her, som overalt i „Den grimme Ælling“ lige indtil eventyrets sidste afsnit, lider ællingen under miljøets begrænsning, den forfølges på det småligste, medens ørneungen tværtimod forkæles. Det fælles for de mange miljøer i „Den grimme Ælling“ er svaneungens savn af „erkendelse“. Her er eventyrets grundstemning: Det ophøjede forfølges i det lave miljø. Det, der opleves, er med et citat fra „Niels Lyhne“: „Krybets Klassehad til det Store“. Hos Pontoppidan er der kun to miljøer: det huslige og det frie, en modstilling, som kun er strejft i „Den grimme Ælling“ og med en helt anden holdning: i det eneste frie miljø, der findes hos Andersen, oplever læseren dette miljø som en bohemeriets verden, og undergangsfaren er fremhævet: de to vildgæs bliver skudt. Ællingen kan føle sig beslægtet med de vilde svaner, men den udfolder sig først som parksvane. Hos Pontoppidan derimod viser det sig, at angsten for det frie miljø, der ender i en flugt mod det lukkede og beskyttende miljø som konsekvens får døden på møddingpølen. Hos Andersen går vejen fra lidelsen til glæden over anerkendelsen, hos Pontoppidan fører forkælelsen til angst for de naturgivne anlæg og sluttelig til undergang: man skyder ørnen, fordi man tager den for det, den burde være, nemlig ørn, skønt den jo netop har vist sig ikke at have mod til at være sig selv. Medens ællingen ændres indefra, forvandles ørnen udefra. Medens ællingen flygter fra noget uudholdeligt ind i sejren, så lokkes ørnen ind i noget, den ikke kan klare, og flygter derfra ind i en beskæmmende undergang. Medens eventyret om ællingen er helt uden eros,

er „Ørneflugt“ helt bestemt af hunørnen, hvis lokkende kalden fører den unge ørn ind i dens naturbestemte omgivelser, som den blot ikke tør være i. Medens altså „Den grimme Ælling“ kan siges at være en trøst i modgang, så er „Ørneflugt“ en advarsel mod de farer, der følger af det manglende mod til at gå ind under modgangens vilkår, og kun på een måde kan den læses som trøst, nemlig som en trøst efter et farvel til noget, som ville være blevet til et endeligt i møddingpølen, hvis ikke hunørnens kalden var bleven fulgt. Man kan også sige det sådan, at digteren med „Den grimme Ælling“ husker gamle og nye forurettelser og hævder sig ved bevidstheden om, at han dog er en svane, medens Pontoppidan siger til sig selv: du er en ørn og må, hvis du vil leve som en ørn, have mod til at bære ensomheden i fjældnaturen, du har dog din hunørn.

De forskelligheder i de to eventyr, som her er fremhævet, er ikke formet i een kontrastoplevelse. Det er to helt forskellige livserfaringer, som søges anskueliggjort i digtningens billedsprog. Allerede de to fugle, som er valgt, viser os det. Svanen og ørnen er begge udvalgte – der er ikke tale om to dyr, som skal illustrere en almen-gyldig erfaring om miljø og anlæg. Svanen er skønhedens og kunstens symbol, ørnen den ensomme storheds billede. Det første eventyr er vendt mod livets mål for svanen, det andet mod de vilkår, hvorunder storheden lever.

Har man efter en sammenligning mellem de to digtninge fået klart for sig, hvor forskelligt de sigter, bliver man ængstelig for at nøjes med den sidste linie i „Ørneflugt“ som vejledning til forståelse. Hvad Pontoppidan opponerer mod i Andersens eventyr, er ikke dets tro på, at det naturgivne anlæg vinder sejr. Han opponerer mod digterens oplevelse af det udvalgte menneskes problem. Det drejer sig for den kaldede ikke om at blive anerkendt, men om at have mod til at ville sig selv i guddommelig og frygtelig nøgenhed. Personlighed er ikke noget, man fødes med og til sidst bliver berømmet for. Personlighed er en mulighed, der kræver mod, før den virkeliggøres; personlighed svømmer ikke beundret i en park. Personligheden flyver ensomt langt borte fra menneskers boliger.

Vi har hidtil ikke benyttet os af anden viden end den, man kan få ved at læse de to eventyr. Men går man videre for at efterprøve læsningen på vores kendskab til digterens situation i de år, da „Ørneflugt“ blev skrevet, bliver vi sikrere på tolkningen. Skulle nogen finde en sådan læsning forkert, turde det være nok som modargument at henvise til digterens tidligere citerede udtalelser om, hvordan han ønsker at blive læst, og hertil føje nogle linjer fra hans

anmeldelse af Amalie Skrams roman „Lucie“ – Politiken 11. nov. 1888 – det hedder heri: „Der meddeles os meget om Lucies Liv – men vi gennemlever det ikke med hende; vi *erfarer* meget om hendes ulykkelige Skæbne – men vi *føler* ikke hendes Sorger, Glæder og Skuffelser, som var det vore egne ..... Det kommer af, at Fru Skram ikke har villet aabne sit eget Hjerter for os. Hun har denne Gang udelukkende været Iagttagere og ikke villet, at Billedet skulle farves ved at sees igennem hende ... Det er dog til syvende og aller-sidst *Digterens* eget Billede, man søger bag enhver Digtning; man vil, at man skal kunne lægge Fingren paa i det mindste ét Sted i hans Bog og føle hans Hjerter slaa derunder.“

„Ørneflugt“ er trykt første gang i Aarhus Stiftstidendes Festnummer 3. januar 1894 og er efter Vilhelm Andersens meddelelse skrevet i januar 1893 i Rom. Året før, den 9. april, var Pontoppidan blevet gift med Antoinette Kofoed, efter at han, der i nogen tid havde været bortflyttet fra sit hjem, var blevet skilt fra sin første hustru Mette Marie Hansen. Det havde kostet digteren pinagtige kvaler at nå til denne beslutning, ikke blot fordi han gjorde sin første hustru en stor sorg, men også fordi han opløste et hjem, der ganske vist ikke for ham og Mette Marie Pontoppidan var et hjem mere, men som havde været det for børnene, som han nu måtte give afkald på. Han, som få år før havde vendt sig fra kunstvennerne i København for i vrede at søge fra deres bohemeliv ud mod det landlige miljø, han gik nu den modsatte vej.

Hvor pint Pontoppidan var af dette valg, ses måske bedst deraf, at hans digtnings private selv-dom i disse år trængte sig frem med en produktivitet, der virker som en eksplosion. Ikke blot skrev han de tre bind „Det forjættede Land“, der blev til hans smertede sinds æreminde over den første hustru. Men også de små romaner „Minder“, „Nattevagt“, „Den gamle Adam“ og „Højsang“ blev skrevet og trykt. Så er endda ikke alle udgivelser nævnt. Den store produktivitet skyldes ikke kun den omstændighed, at digteren nu hårdt havde brug for forfatterhonorarer – en bog om „Reisebilder aus Dänemark“ turde vel være et erhvervsarbejde, og også journalistikken var en kamp for brødet – det er digterens behov for at holde dommedag over sig selv, som fremtvinger de mange bøger. Det tør da også hævdes, at forfatterskabet i disse år i nogen grad skifter temaer. Der tages afsked med landet – det egentlige farvel er „Det forjættede land“ og „Spøgelse“ – og i stedet digtes der på det enkelte menneskes pine i striden mellem natur og vilje, mellem eros og samvittighed. Igen og igen skildrer digteren det enkelte menneske i konflikt-situationer. Det er ikke længer samfundets

skæve fordeling af livsgoder og menneskers frygtelige mangel på medfølelse, der først optager ham. Direkte tager han i „Spøgelser“ afstand fra den opfattelse, at økonomiske og sociale livsgoder har betydning for lykkefølelsen. Det er den enkeltes forsøg på at få mod til at realisere sig selv – med drifter og tilbøjeligheder som næppe beherskede impulser – der nu fylder hans sind og lever sig frem i hans bøger. Han var sandelig moden til at møde Nietzsche.

I „Familieliv“ ofrer Pontoppidan ikke få sider på sit møde med den tyske digter, der forklædte sig som filosof. Pontoppidan fortæller om det indtryk, Georg Brandes' artikel fra „Tilskueren“ – i 1889 – gjorde på ham, og man tror ham gerne. Den, der med Pontoppidan i tankerne læser den gamle artikel igennem, må atter og atter føle sig slået af ligheden mellem de livsstemninger, som den danske digter i disse år udtrykte, og så det billede, som Brandes giver af Nietzsche. Et langt afsnit arbejder med den onde samvittighed, og det nævnes, at den vanskelighed opstår „at vi have en Samvittighed bag Samvittigheden, en intellektuel bag den moralske“ (Tilsk., 1889, s. 586). Her er jo Pontoppidans problem udtrykt. Han var plaget af samvittighedskval og prøvede som det forstandsmenneske, han var, at finde frem til, hvad denne samvittighed var bestemt af. Han nåede – og der var både befrielse og plage deri – til den anskuelse, at vi i vores meninger om godt og ondt lod os regere af gamle spørgsmål. Eller Brandes drøfter, hvad lykke vel egentlig er (s. 576), og med ord, der har en slående lighed med de udtryk, Pontoppidan havde brugt i sin fortælling „Spøgelser“, der var udkommet året før. Bestandig tales der om den frie individualitet, der ikke lammes af, hvad der er forbi. Ord, som den danske digter har følt som hjælp til egen frigørelse for de bitre minder om, hvad han måtte mene var en svigten af hjem og hustru og børn, men alligevel søgte kraft til at ville for sin udviklings skyld. Der tales om den unges søgen mod selvstændighed: „Men selv om en indre Stemme siger til ham: Bliv dig selv! Vær dig selv! hører han med Mismod dens Tilraab. Har han et Selv? Han véd det ikke, han kender det endnu ikke“. Det er ord, som Pontoppidan år efter gentager i en af sine berømte enetaler i Politiken (12. dec. 1897 – i de samme dage er andettrykket af „Ørneflugt“ afsendt til „Juleroser“): Jeg véd, at jeg igen i Morgen og i Overmorgen og indtil mine Dages Ende vil sidde saaledes under Lampen og føre Enetale med mig selv, tage alle den forløbne Dags Begivenheder for mig een efter een, alle mine Indtryk af Naturen, Mennesker, Bøger, alle mine Tanker, alt hvad jeg har følt og fundet ... for ud af det Altsammen at forsøge at danne mig et Billede af eller blot en Art Forestilling om mig

selv, og dermed om andre Mennesker og om Historie og de usynlige Ting. Jeg véd, der findes intet mere vanvittigt, for hver Dag der gaar, bliver jeg mig selv mere fremmed. Og dog kan jeg ikke lade være med at haabe, og dog bliver jeg ved med at søge.“

Pladsen er ikke her til at søge de mange steder frem af Brandes' artikel, som ville begrunde, hvorfor den fik den afgørende betydning for Pontoppidan, som han selv bevidner. Væsentlig har artiklens krav til personligheden været og dens ord om smerten, der forædler og udvikler. Artiklens opgør med moralfordomme har Pontoppidan kunnet bruge, fordi prisen for opgøret er medindbragt. Angrebet på askesen har for digteren været en hjælp til ny sundhed. Han kunne gøre sig fri nu, fri af medlidenheden med de små i landsby-samfundet, fri af den, han engang havde lovet en kærlighed, som ikke længer var levende, for også om ægteskabet har artiklen ord, der måtte tale med direkte virkelighed til Pontoppidan. Ja, artiklens næstsidsste afsnit, der omtaler „Saalunde talte Zarathustra“ har det landskab, som digteren to år efter kunne bruge i sin fortælling om ørneungen, der var blevet forkvaklet i lavlandet: „Ren Himmel foroven, frit Hav ved Bjærgets Fod og derover en Lyshimmel, en Lysafgrund, en Azurklokke hvælvende sig stum over brusende Vande og mægtige Bjærgrygge. Deroppe er Zarathustra ene med sig selv, aandende den rene Luft i fulde, dybe Drag, ene med den opgaaende Sol, ene med Middagens Gløden, der ikke forringer Friskheden, ene med blinkende, talende Stjærner ved Nattetid.“ Ja, der er sandelig mere Nietzsche end Andersen i „Ørneflugt“.

Da Pontoppidan skrev den første udformning af fortællingen, kendte han ikke andet til Nietzsche end artiklen i Tilskueren, men som han selv har fortalt det, skaffede han sig nu hans værker. En lille ændring fra førstetrykket til andet-trykket hidrører sandsynligvis fra de grundigere studier. I „Familieliv“ citerer Pontoppidan (s. 84) Nietzsches følte strofe:

Die Krähen schrein
und ziehen schwirren Flugs zur Stadt.
Bald wird es schnein.
Weh dem, der keine Heimat hat.

Med kendskab til det sind, der findes i Pontoppidans forfatter-skab, vil man føle sig forvissat om, at de linjer har rørt ham på det ømme sted. Tør man ikke også tro, at de krager, der skræppende flyver hjemad mod menneskers boliger i „Ørneflugt“, og som først findes i andet-trykket – at de er der, fordi digteren må væрге sig mod, hvad strofen lader vælde op i ham som ny længsel?

Og ikke blot det nye ægteskab og læsningen i Brandes' artikel om Nietzsche har ført digteren til tankerne i „Ørneflugt“. Der var kommet mere til. Et par artikler i „Kjøbenhavns Børstidende“ førte til retsforfølgelse mod redaktøren, der blev idømt en bøde for blasfemi på 300 kr. Samme år, som „Ørneflugt“ første gang udkom, fratog kulturministeren Pontoppidan den lille forfatterunderstøttelse, han havde fået. Digteren, som vidste, hvad der var på vej, har sagtens haft også dette i tankerne, så meget mere som Tilskuer-artiklen strejfer også sådanne forhold.

Det kunne være fristende at gøre nøjere rede for Pontoppidans stilistiske rettelser i de tre tryk. Her må der ved denne lejlighed resigneres. Kun enkelte træk skal fremdrages. For det første fjernes allerede i andet-trykket nogle uheldige detaljer. Det hedder oprindeligt, at gæster i præstegården altid skulle ud for at betragte fuglen. „Selv Damerne trodsede Moradset omkring Møddingpølen og hoppede med opløftet Kjole fra Sten til Sten, medbringende den én Gang vedtaget Tribut: et lille Kødstykke paa en Gaffel. Og aldrig saa snart fik „Klaus“ Øje paa et saadant Optog, før den kastede sig ned fra sit Plankeværk og vraltede Selskabet i Møde i det burleske Sækkeløb, hvori Æterens Kongebørn bevæger sig paa Landjorden“. Allerede i andet-trykket er damerne erstattet af den store Dorthé, pigen i præstegården – hun hed i første-trykket Ane Kokkepige, rettelserne er morsomme, fordi den giver litterære mindelser fra den digter, som Pontoppidan elskede, Chr. Winther – „Nu kommer Dorthé med Maden“. At damerne fjernes er et udtryk for koncentration. Historien må ikke i sit sigte flyttes fra satiren over ørneungens fjerkræ-forvandling; ikke præstegårds-borgerskabet, men kravlet i hønsegården skal kalde vores forståelse frem.

Hertil kommer også, at Pontoppidan har indført en virkelig forbedring i begyndelsen af historien. Oprindeligt hed det, at ørneungen blev bragt „til Præstegaarden“. I andet-trykket skrives der med et associations-rigere udtryk „den gamle Præstegaard“, og helt nyt er det, at det siges, at „kærlige Mennesker tog sig af den“, i tredje-trykket: „nænsomme Mennesker“. Det er væsentligt, at præstegården ikke ansues komisk, men at det bliver klart for læseren, at „Medlidenheden avler daarlig Luft for alle frie Sjæle“ (Tilsk., s. 604).

Et andet afsnit, som udgår, beskriver i nogle linjer, hvordan Klaus efter at være nået op på en klippespids „med den Omhu for sin Person, som den havde lært af Duerne derhjemme paa Straataget, gav sig til at ordne paa den forpjuskede Dragt“. Også her

ville vores oplevelse blive forstyrret. Det er ikke sippetheden, som ødelægger ørneungen, det er angsten. Derfor må linjerne udgå, for at kunstværket kan nå den fuldkommenhed, der skabes af det gennemførte sigte. Endelig fjerner digteren nogle linjer, hvori han lader Klaus formulere sine egne tanker, hvorved tonen rykkes ned ad fra den strengere fabel til børneeventyrets snakkende tone. Rettelserne gennemføres på dette punkt gennem alle tre tryk. Førstetrykket har f. eks. : „Hvad vil hun dog her,“ tænkte Klaus og havde slet ikke Mod til at se ned. „Her er jo uhyggeligt. Og nu kan jeg snart ikke mere.“ Dette afsnit går helt ud i andet- og tredie-trykket. Også et andet, lignende afsnit går ud: „Dér vil hun dog vel ikke over!“ tænkte Klaus, og alene Tanken fik ham til at gyse, saa Næbet klappede. Og da Hunørnen virkelig blev ved at stige, som om den ville lokke ham helt op til Stjernerne, tog Klaus sin Beslutning. Han satte sig paa en Sten. Nu havde han faaet nok. Den Slags Galskaber vilde han dog ikke være med til. Det var jo Vanvid! ... Hun maatte jo være gal!“

Som man ser, er Klaus her ved at blive en filistrøst overvejende forsigtigpeter, hvor først og fremmest angsten skulle dominere. Dette afsnit er helt gået ud i andet-trykket, der kun har to formulerede tanker („Mon hun dog ikke vil sætte sig?“ og „Nu vil jeg snart ikke længer“.). Tredie-trykket har kun bevaret den første („Mon hun dog ikke vil sætte sig?“).

Praktisk taget alle rettelser betyder en stramning af stilen. Særlig karakteristisk er skildring af fjældegnen, den får allerede i andet-trykket mere storhed. Kontrast-oplevelsen mellem præstegården og de øde højder forstærkes vældigt. I første-trykket kan nogle af uhyggens udtryk atter minde for meget om barnestueeventyret, så storheden ikke opleves. F. eks. hedder det i den overlæssede første skildring af Klaus's angst – før hunørnen viser sig – at „bagved stod en mørk, uhyggelig Skov, hvorfra der nu og da lød en uhyggelig Knagen, som den ikke kunde forklare sig“. Og da den i sin jagt på hunørnen er kommet ind over højfjældene og svæver hen over en bundløs slugt, hedder det, at der deropfra steg et „mørkt Sus af Skove, blandet med djævelske Skrig af Nattens Ugler ...“ Atter sker der det, at læseren alt for muntert oplever ørneungens angst som forskrækkelse. Den øde storheds nøgne ensomhed opleves ikke. Vi får her hjælp til tolkningen: Pontoppidan ønsker, vi skal være med i vilkårene for den store personligheds livsfølelse, vi skal ikke bedrevdende smile ad den forskræmte lille ørneunge.

Det er ofte ved forkortelse Pontoppidan når til en større virkning, både i skildringen af ørneungen og af fjældegnen. I skildringen af

fuglen udgår alt, hvad der giver os et hyggeligt menneskeligt medoplevende forhold til den, den bliver mere fugl, mindre en mildt overlegent betragtet nabo. „Den var ikke fri for at føle lidt Svimmelhed i disse uvante Regioner“ findes kun i første-trykket, hvori desuden linjerne: „... og da den første Befrielse havde fortaget sig, bredte den atter Vingerne ud og satte fra med Fødderne“ ændres til „... indtil den – uimodstaaeligt draget af Himmelblaaet og de sej-lende Skyer – paany bredte Vingerne ud og lod sig løfte ...“ Det er ikke længer beslutning, men natur. Fuglens instinkt leder den, den lader sig, kongeligt, løfte, sætter ikke fra med fødderne. Således kunne der nævnes mange eksempler. Sammenfattende kan det siges, at de væsentligste forbedringer allerede findes i andet-trykket i „Juleroser“. Fra dette tryk og til det tredje sker der kun ændringer, som er stilistiske småforbedringer. Grundoplevelsen er formet med andet tryk.

Vi tør altså fastholde: en sammenligning mellem „Ørneflugt“ og „Den grimme Ælling“, en overvejelse af forfatterens situation, da han skrev, en fastholden af inspirationen i Nietzsche-opdagelsen og en undersøgelse af forfatterens forbedringer – hvorved efter digterens udsagn om forholdet mellem første-tryk og ændrede optryk forfatterens intentioner kommer tydeligere frem – alt dette demonstrerer for os, hvor letfærdigt det er at opleve „Ørneflugt“ som en historie om, at miljøet er stærkere end de arvelige anlæg. Alt hvad der bliver tilbage af den „morale“ er, at miljøet kan hæmme de kongefødte, hvis de ikke i tide frigøres. Digteren har på sin bryllupsrejse følt trang til at berolige sig: hans vej var den rette, det var gamle spøgelse, der dukkede op i hans sind for at friste ham til hjemlængsel. Han havde ikke forsynet sig ved sin frigørelse fra Østby-miljøet, tværtimod. Han ville være endt på møddingpølen, om han ikke havde fulgt sit kalds forpligtelser.

Derfor er Pontoppidan i denne fortælling frigører – hvis man da vil læse fortællingen med digterens sind – og ikke fornægter. Han vil frigørelse fra følelsesbestemte erindringer om godt og ondt. Det kan undertiden ligne kulde og hovmod, skønt digteren dybest bevægedes af medfølelsen. Han reagerede imod forfalskninger, materialisme og udvendig ærelyst. Hvad han ville, var oprigtighed. Det er ikke til at undre sig over, selv ville han næppe have gjort det, at snævre læsere forsnævrer hans digtning. Men det er væsentligt at tage stilling til hans forfatterskab uden at forfalske det ind i et skjult tilhørsforhold til, hvad man selv anser for rigtigt. Så er ikke Pontoppidan, men hans læsere fornægtere.

Afgangsprøverne 1959.

Studentereksamen :

Den nysproglige linie :

Bendorff, Arne : mg ÷ (13,07), Bregenhøj, Kurt Hartvig : mg ÷ (13,27), Bruun, Niels : mg (14,09), Dam, Martin Peter : mg ÷ (13,05), Friedrichsen, Per Asbjørn : mg (13,91), Frydschou, Bent Ole : mg ÷ (13,62), Hansen, Niels Anders : mg ÷ (13,24), Hveissel, Peter Martin : mg (13,73), Jensen, Finn Bendson : mg (13,77), Larsen, Poul Steen : mg (13,74), Lausen, Karl Christian : mg ÷ (13,13), Meltz, Peter : mg (13,88), Olsen, Finn Kjær : g + (12,73), Olsen, Torben Hans Bækkeskov : mg (14,14), Poulsen, Peter : mg ÷ (13,20), Rasmussen, Jørgen Raben : mg (14,05), Rasmussen, Søren : mg + (14,23), Skipper, Arne : mg ÷ (13,47), Torp, Hans Ulrik : mg (13,88), Wegens, Jesper : mg ÷ (13,38).

Den matematisk-naturv. linie :

Afdeling A :

Caspersen, Ivar : mg ÷ (13,57), Christensen, Keld Stelling : mg ÷ (13,60), Deden, Jørgen Erik von : g + (12,62), Graversen, Peter : mg (14,07), Grove, Mogens With : mg (13,78), Hansen, Elo : mg + (14,29), Hansen, Ib Gregers : mg ÷ (13,63), Hansen, Jørn Dines : ug ÷ (14,55), Humble, Svend : mg (13,88), Jacobsen, Bo : mg (13,79), Jakobsen, Søren : mg ÷ (13,03), Jensen, Kurt Verner : mg ÷ (13,56), Johnsen, Ole : mg (13,76), Lindhart, Ole : mg ÷ (13,18), Ludvigsen, Flemming : mg + (14,33), Nakmann, Ole Michael : ug ÷ (14,50), Olsen, Ib : mg (13,89), Pedersen, Birger : mg ÷ (13,56), Pedersen, Otto Veng : mg ÷ (13,34), Poulsen, Preben Ole Voigt : mg (13,67).

Afdeling B :

Andreasen, Kaj : mg + (14,20), Bøgevig, Erling : mg (14,00), Christensen, Torben Verner : mg ÷ (13,03), Clausen, Jens Krog : mg (13,79), Frederiksen, Bent : mg ÷ (13,15), Gregersen, John : mg ÷ (13,49), Grove-Rasmussen, Peter : mg (13,68), Hansen,

Georg Nørgård: mg ÷ (13,43), Hansen, John Tranum: mg ÷ (13,43), Hansen, Aage Juul: ug ÷ (14,53), Kiærulff, Per Thomas: mg ÷ (13,64), Laug, Marwin Harry: mg ÷ (13,63), Mejlshede, Hans Wilhelm: mg ÷ (13,05), Meyer, Peter: mg (14,03), Nielsen, Hans Erik: mg (14,04), Nielsen, Knud Aage: mg ÷ (13,27), Reitzel, Erik Jørgen: ug ÷ (14,53), Rosholm, Kaj Viggo: mg ÷ (13,33), Schou, Jørgen Martin: mg (14,13).

Realeksamen:

Bendt, Arne: mg ÷ (13,17), Barker, Peter: mg + (14,29), Berggreen, Steen: mg + (14,38), Brusgaard, Kurt: mg (13,76), Feldt, Per: mg ÷ (13,14), Glendrup, Svend: mg ÷ (13,47), Grandjean, Jørgen: mg (13,99), Hansen, Dino: mg (14,04), Johansson, Tage: g + (12,75), Jørgensen, Henning: mg (13,90), Jørgensen, Kurt: mg ÷ (13,47), Kieler, Ole: mg (13,72), Kreiborg, Per: mg (13,11), Krüger, Palle: mg ÷ (13,33), Lange, Hans: g (12,04), Larsen, Ove: mg (14,11), Larsen, Aage Otto: mg ÷ (13,07), Ludvigsen, Søren: mg ÷ (13,55), Lund, Ole Windfeld: mg (13,95), Mortensen, Jens: mg ÷ (13,25), Nielsen, Jørgen Lærke: mg (13,92), Nilsson, Torben: mg ÷ (13,17), Norking, Poul Erik: g + (12,40), Olsen, Jan Böttger: mg + (14,33), Rasmussen, Johnny: mg (13,74), Stougaard-Andresen, Olle: mg (13,78), Søgaard, Poul: mg ÷ (13,61), Thygesen, Mogens: mg ÷ (13,27).

Det Moltkeske Præmielegat

tildeltes nedennævnte elever for smukt eksamensresultat, flid og god opførsel under skolegangen: Jørn Dines Hansen (III g. m. a.), Ole Michael Nakmann (III g. m. a.), Aage Juul Hansen (III g. m. b.) og Erik Jørgen Reitzel (III g. m. b.).

Skolenævnet.

Det i henhold til den gældende lovgivning valgte skolenævn består af følgende medlemmer: afdelingsbestyrer *E. J. Møller* (formand), politiadvokat *N. A. Poulsen*, bogholder *A. Andreasen*, læge *Viggo Jensen* og bogtrykker *E. Kandrup*. Skolen er repræsenteret ved rektor, inspektør *Gunner Jensen* og lektor *P. Poulsen*.

I forbindelse med den årlige forældreuge i tiden fra 2.-7. november afholdtes et forældremøde den 5. november, som sædvanlig med stor tilslutning.

Der indledtes med et møde i skolens aula, hvor lektor Stærmose talte om sprogundervisning.

Derefter benyttede forældrene sig i rigt mål af lejligheden til at tale med skolens lærere.

Efter mødet deltog de fleste af forældrene i et fælles kaffebord.

Endvidere afholdtes den 23. februar 1960 et særligt møde for forældrene til eleverne i 4. ml. Her redegjorde rektor Jørgensen for de synspunkter, der må anlægges ved elevers opflytning i gymnasium og realklasse, hvorefter forældrene havde lejlighed til at tale med lærerne.

Skolens lærere.

- Rektor*, dansk i III g. m. b. og c., I g. s. a. og m. a.
- Lektor *Hermod Andersen*, naturfag i I g. s. a., II g. m. b., geografi i 4. ml. a., gymnastik i II g. m. b.
- Lektor *M. H. Assingbæk*, naturfag i III g. m. a. og c., II g. m. a., I g. m. b., geografi i 4. ml. b., 3. ml. a., 2. ml. a. og b., naturhistorie i 2. ml. a. og b.
- Adjunkt, frk. *A. Andersen*, matematik i I g. m. c., fysik i II g. m. b., naturlære i I g. m. a.
- Adjunkt, frk. *H. Berntsen*, fransk i III g. m. b. og c., II g. m. a., gymnastik i II g. m. a. og c., II g. s., I g. s. a. og b., m. a. og c., 2. ml. a. og b.
- Lektor *O. Brännich Nielsen*, matematik i III g. m. a., I g. m. b., 4. ml. b., regning i 4. ml. b., tegning i 3. ml. a. og b., 2. ml. a. og b.
- Lektor *E. Didriksen*, latin i III g. s., II g. s., I g. s. b., 4. ml. b., tysk i II g. s., I g. s. b., 2. ml. a.
- Lektor *E. Garby*, matematik i III g. m. b., II g. m. b., r., 3. ml. b., regning i r., 3. ml. b.
- Lektor *E. Giødesen*, engelsk i II g. m. a., r., 4. ml. a., 3. ml. b., religion i III g. m. b., II g. m. a., I g. m. a., 3. ml. a. og b., 2. ml. a.
- Lektor *J. Hatting*, historie i III g. m. a. og c., II g. m. b. og c., I g. s. a., m. a. og c., 2. ml. a. og b., oldtidskundskab i III g. m. a. og c., II g. m. b., I g. s. a. og m. c.
- Adjunkt *K. Hemmingsen*, naturfag i III g. s. og m. b., II g. s. og m. c., I g. s. b., m. a. og c., naturhistorie i 4. ml. a. og b., 3. ml. a. og b., geografi i r., 3. ml. b., gymnastik i 3. ml. b.
- Lektor, dr. phil. *T. Hermann*, fransk i III g. m. a., II g. s. og m. b., I g. s. a. og m. b., latin i I g. s. a.
- Lektor *J. Himmelstrup*, dansk i II g. s. og m. b., I g. s. b., 4. ml. a., engelsk i I g. s. a., 2. ml. b.
- Inspektør *G. Jensen*, dansk i 3. ml. a. og b., fransk i r., latin i 4. ml. a., historie i r., 4. ml. a. og b., 3. ml. a. og b.
- Adjunkt *H. A. Koefoed*, dansk i II g. m. a., I g. m. b., engelsk i II g. m. b., I g. s. b., tysk i II g. m. a., b. og c., 4. ml. a., 3. ml. a., religion i III g. m. c.

- Lektor, frk. *R. Lorentzen*, dansk i III g. s., I g. m. c., 4. ml. b., engelsk i I g. m. c., 4. ml. b., 2. ml. a.
- Sløjd lærer *H. J. Mogensen*, sløjd i 4. ml. a. og b., 3. ml. a. og b., 2. ml. a. og b.
- Lektor *H. Müller*, historie i III g. s. og m. b., II g. s. og m. a., I g. s. b. og m. b., oldtidskundskab i III g. m. b., II g. s. og m. a., I g. s. b. og m. b., tysk i 4. ml. b.
- Lektor *S. Møller*, matematik i III g. m. c., II g. m. a. og c., 2. ml. b.
- Adjunkt, fru *L. Perch Nielsen*, kemi i II g. m. b., naturlære i I g. m. c., 2. ml. b., matematik i I g. m. a.
- Lektor *J. Olsen*, dansk i III g. m. a., I g. s. a., 2. ml. a., fransk i III g. s., I g. s. b., oldtidskundskab i III g. s., II g. m. c., I g. m. a., religion i II g. m. b. og c.
- Lektor *P. Poulsen*, naturlære i III g. m. b., II g. m. a., I g. m. b., 3. ml. b.
- Adjunkt *A. Rasmussen*, engelsk i III g. s., II g. s. og m. c., I g. m. b., tysk i r., gymnastik i III g. s., r.
- Overlærer *C. Simonsen*, naturlære i r., 4. ml. a., 3. ml. a., 2. ml. a., matematik i 4. ml. b., gymnastik i III g. m. a. og b., I g. m. b.
- Adjunkt *P. E. Stentsøe*, naturlære i III g. m. a. og c., II g. m. c., 4. ml. a. og b., matematik i 2. ml. a.
- Lektor *V. Stærmosse*, tysk i III g. s., I g. s. a., m. a., b. og c., 3. ml. b., 2. ml. b., engelsk i 3. ml. a.
- Adjunkt *E. Thastum*, dansk i II g. m. c., r., 2. ml. b., religion i III g. s. og m. a., II g. s., I g. s. b., m. b. og c., gymnastik i 4. ml. a. og b., 3. ml. a., skrivning i 3. ml. b., 2. ml. a. og b.
- Sanglærer, organist *H. Wesch*, sang i III g. s., m. a., b. og c., II g. s., m. a., b. og c., I g. s. a. og b., m. a., b. og c., r., 3. ml. a. og b., 2. ml. a. og b.
- Overlærer *A. Winther Pedersen*, naturhistorie i r., matematik i 4. ml. a., 3. ml. a., gymnastik i II g. s., m. a. og c., I g. s. b. og m. c., skrivning i 3. ml. a.
- Overlærer, fru *Baltzer*, Brønshøj skole, håndarbejde med pigerne i 2. ml. a. og b.

Under $\frac{20}{7}$ 59 ansattes adjunkt *Brinkhard* som lektor ved Virum Statsskole fra $\frac{1}{8}$ 59 at regne.

Efterslægtsselskabets Skole takker lektor Brinkhard for det dygtige og overordentlig samvittighedsfulde arbejde, han i en årrække har udført her ved skolen.

Under $24/8$ 59 ansattes cand. mag. frk. *Henie Berntsen* og cand. mag. frk. *Annelise Andersen* som adjunker på prøve ved skolen fra $1/8$ 59 at regne.

Under $28/8$ 59 ansattes cand. mag. og mag. scient fru *Lis Perch Nielsen* som adjunktkvalificeret timelærer ved skolen fra $1/8$ 59 at regne. Fra $1/1$ 60 ansattes fru *Perch Nielsen* som adjunkt på prøve.

Under $22/12$ 59 fik adjunkt *Erik Thastum* fast ansættelse ved skolen fra $1/10$ 59 at regne.

Under $24/2$ 60 udnævntes lektorerne *Hermod Andersen*, *M. H. As-singbæk*, *E. Giødesen*, dr. *T. Hermann*, *J. Himmelstrup*, *Johs. Olsen*, *Peter Poulsen* og *V. Stærmose* til lektorer i 26. lønklasse fra $1/4$ 58 at regne.

Under $11/4$ 60 fik adjunkt *P. E. J. Stentsøe* fast ansættelse ved skolen fra $1/2$ 60 at regne.

Overlærer *Simonsen* har været sygemeldt hele skoleåret. Hans timer har været besørget af lektor *Brünnich Nielsen*, adjunkt *Hem-mingsen*, adjunkt *Stentsøe*, adjunkt *Rasmussen*, overlærer *Winther Pedersen*, stud. mag. *Erik Jensen* og stud. mag. *Højmark Jensen*. Endvidere har cand. mag. *Bøgsted Møller* virket som årsvikar.

Skolens læge er dr. med. *H. Kejser-Nielsen*, som har været assi-steret af sundhedsplejerske frk. *L. Møller*.

Som lærerkandidater har følgende gennemgået kursus i praktisk undervisningsfærdighed: cand. mag. *Holger Larsen* (hos lektorerne *Himmelstrup*, *Olsen* og *Stærmose*), cand. mag. fru *Magna Jørgen-sen* (hos lektorerne *Himmelstrup*, *Olsen* og *Hatting*), cand. mag. *Emil Østerberg* (hos lektorerne *Hatting*, *Himmelstrup* og *Olsen*), cand. mag. *Finn Rørbech* (hos lektorerne *Stærmose*, *Didriksen* og *Himmelstrup* samt adjunkt *A. Rasmussen*), cand. mag. *Biørn Rohde* (hos lektorerne *Hatting* og *Hermod Andersen* samt adjunkt *A. Ras-mussen*), cand. mag. *Jørgen Mejdahl* (hos lektorerne *Stærmose*, *Didriksen* og *Hermod Andersen* samt adjunkt *A. Rasmussen*).

Pensa i eksamensklasser.

III Gymnasieklasse.

Nysproglig afdeling.

Religion (E. Thastum). Danmarks kirkehistorie fra reformationen. Skoleradio.

Dansk (frk. R. Lorentzen). Jensenius: Dansk litteraturhistorie fra naturalismen og ud. Tilsv. tekster efter Falkenstjernes håndbog III. J. P. Jacobsen: Mogens. Fru Fønss. Pontoppidan: Nattevag. Ibsen: Vildanden. Hoel: Møde ved milepælen. Bang: Ved vejen. Kaj Munk: En idealist. Agerskov og Nørregård: Svensk læsebog, ca. 25 sider. Wilson og Egeland: Norsk for gymnasiet, ca. 23 sider. 9 stile.

Til eksamen opgives: Jensenius: Dansk litteraturhistorie fra Holberg og ud. Falkenstjerne I⁷, s. 24–26, 45–52, 98–100, 121–123, 143–145, 160–161, 224, 226–228, 239–240, 259–261, 280–283, 284–287, 352–355, 386–387. Falkenstjerne II⁶, s. 20–21, 54–59, 140–142, 150–153, 166, 184–185, 202–211, 242–247, 297–303⁶, 346–352. Falkenstjerne III⁶, s. 11–16, 21–25, 39–41, 102–105, 125–130, 201–202, 207–213, 221–229, 255, 257–262, 262–266, 268–277. Agerskov og Nørregård: Svensk læsebog v. Roikjer (11. udg.), s. 9–11, 17–19, 20–25, 27–33, 38–39, 43–44, 45–50, 62–64, 87–92, 108–111, 128–130, 132–135, 137–138, 165–166, 168–170. Wilson og Egeland: Norsk for gymnasiet, s. 22–24, 24–26, 26–28, 35–37, 39, 40–43, 95–96. M. Karlsson: Dansk grammatik. Hovedværker: Holberg: Erasmus Montanus. Blicher: En landsbydegns dagbog. Pontoppidan: Nattevag.

Tysk (V. Stærmosen). Urfaust (v. Mogens Branner u. Knud Pedersen). Tyske digte (v. Østergaard): Udvalg af Goethe og Heine. Deutsche Klassiker (v. Branner u. Stærmosen) (3. udg.), s. 111, 121–132. Zweig: Die Schachnovelle (V. Werner). Kulturgeschichtliche Lesestücke (v. Ring Hansen u. Stærmosen): nr. 13, 23, 25, 29. V. Hesse: Knulp (Das Ende). Stiløvelser efter Sigtryggsson og Rosens bog.

Til eksamen opgives: Urfaust 1–168, 530–656, 1106–1235. Maria Stuart (v. Hendriksen) I 409–561, II, III, IV 3189–3247. Deutsche Klassiker (4. udg.), s. 95–103, 111. Tyske digte: Goethe 1, 16, 24, 26. Schiller 5, 6. Heine 1, 2d. Kulturgeschichtliche Lesestücke (2. udg.), nr. 3, 13, 19, 23, 25.

Engelsk (A. Rasmussen). Shakespeare: Julius Cæsar (v. Skovgaard). T. S. Eliot: Murder in the Cathedral (laboratorieøvelse), Two Centuries of Eng. Poetry, s. 79–81, 101–109, 124–128. Contemporary Reader, s. 200–216. 7 British Short Stories (v. P. Kjeldsen), s. 9–26, 40–49, 67–77.

Til eksamen opgives: Julius Cæsar (v. Skovgaard), s. 15–25, 56–64. Murder in the Cathedral (Faber and Faber), s. 38–50, 77–88. Two Centuries of Eng. Poetry, s. 32–36, 56–58, 71–72, 79–81, 107–109, 124–128. Dickens Reader (v. Stigaard), s. 68–88. Contemporary Reader, s. 200–206. Aspects of British Life and Thought, s. 80–88, 109–120. Extracts from Four Modern Writers, s. 184–192. Shaw: Arms and the Man (v. Oskar Nielsen), s. 19–40. 7 British Short Stories (v. Kjeldsen), s. 67–77.

Fransk (J. Olsen). Henriques og Willemoës: Fransk litteratur i udvalg. Erckmann-Chatrian: Histoire d'un constrict de 1813. Jean-Paul Sartre: Les jeux sont faits. Eric Egli: La vie en prose (30 sider). Oluf Nielsen: Fransk sproglære: Repetition af hovedpunkter. 3 udsendelser fra skoleradioen.

Latin (E. Didriksen). Nielsen og Krarup: Latinsk læsebog for gymnasiet (2. udg.), s. 236–246¹⁶. Krarup: Romersk poesi (2. udg.), Catul nr. 1, 2, 11. Ovid nr. 5, 7. Horats nr. 3, 5, 12. Vald. Nielsen: Latinsk grammatik.

Til eksamen opgives: Saxild og Østergaard: Cæsar (udvalg for gymnasiet), IV capp. 1–3, 20–36; V 5–37. Nielsen og Krarup: Latinsk læsebog for gymnasiet, s. 49–55⁶, 67²⁰–73²³, 119–124²⁶, 156–157, 164–165, 241⁸–244¹¹. Krarup: Romersk poesi: Ovid nr. 7.

Oldtidskundskab (J. Olsen). Euripides: Hippolytos. Platon: Sokrates' forsvarstale. Platon: Sokrates i fængsel og Sokrates' død. Aristofanes: Skyerne. Kunsthistorie efter Bundgaard: Den græske kunsts historie. Eksamenspensum repeteret.

Til eksamen opgives: Iliaden I, VI; Odysseen VI. Herodot: Kong Kroisos og Polykrates' ring. Sokrates' forsvarstale (v. Holten-Bechtolsheim). Xenofon: Om at opdrage sin hustru. Sofokles: Kong Ødipus. Bundgaard: Den græske kunsts historie (1956). Billeder, s. 10, 12, 13, 15, 32, 56, 66, 69, 99, 103, 108. Akropolis med tempelbygninger og stilarter, s. 71–97.

Historie (H. Müller). Arentoft: Verdenshistorie, fra 1789. Kierkegaard og Winding: Nordens historie, fra 1814. Lomholt-Thomsen m. fl.: Danmark i dag. Billeder efter Andrup, Ilsøe og Nørlund: Danmarks historie i billeder. Tekster efter Kilder til Danmarks historie IV og V.

Til eksamen opgives: Verdenshistorie ca. 1600–1789 og efter 1914. Nordens historie 1660–1814 og Danmarks historie efter 1814. Samfundslære, s. 7–13, 61–71, 80–105, 109–132, 141–159. Speciale: Den danske bondestands historie de sidste 200 år. Kilder V, nr. 2, 4, 6–10, 17, 25. Billedheftet, s. 231 og 232. Udskiftningskort over Lystrup landsby fra 1782. Målebordsblade. Korte uddrag af Randers og Vejle amtsbeskrivelser (1826), Hjørring amtsbeskrivelse (1828), Frederiksborg amtsbeskrivelse (1831), Svendborg amtsbeskrivelse (1837). Kilder IV, s. 18–20 og 41–47. „Knud Kristensen fylder 60“, fødselsdagsinterview i Roskilde Dagblad 25/10 1940.

Naturfag (K. Hemmingsen). Krogh og Rehberg: Menneskets fysiologi (13. udg.). Karl v. Frisch: Biologi I og II i uddrag.

Til eksamen opgives: Biologi I, s. 9–44, 122–140, bd. II 89–105 (læst kursorisk), 115–195, sygdomsbakterier. I fysiologi udgår s. 118–136, 141-bogen ud.

III Gymnasieklasse.

Matematisk afdeling a.

Religion (E. Thastum). Som III g. ns.

Dansk (J. Olsen). Jensenius: Dansk litteraturhistorie fra naturalismen og ud. Tilsv. stykker af Falkenstjernes håndbog. J. P. Jacobsen: Mogens og andre noveller. Shakespeare: Hamlet. Paludan: En vinter lang. Tøgeby: Dansk lyrik. Agerskov og Nørregård: Svensk læsebog for gymnasiet, ca. 40 sider. Wilson og Egeland: Norsk for gymnasiet, ca. 20 sider. 9 stile.

Til eksamen opgives: Jensenius: Dansk litteraturhistorie fra Holberg og ud. Erasmus Montanus. St. Hansaften-spil. Mogens. Falkenstjerne I¹⁰, s. 6–9, 24–26, 98–100, 102–105, 121–123, 145–147, 160–161, 176–180, 198–199, 226–228, 239–240, 259–261, 280–283, 284–286, 296–297, 298–299, 352–355, 383–386. II⁹, s. 7, 55–56, 58–60, 115–119, 155–156, 186–188, 221–223, 263–267, 386–392. III⁷, s. 1–10, 39–42, 74–80, 110–113, 214–220, 229–232, 257–267, 323–324. Wilson og Egeland: Norsk for gymnasiet, s. 30–34, 73–76, 84–89. Agerskov og Roikjer: Svensk læsebog (12. udg.), s. 27–33, 51–55, 57–64, 76–78, 100–107, 124–128, 180–184. Karlsson: Dansk grammatik.

Fransk (T. Hermann). Henriques og Willemoës: Fransk litteratur i udvalg: ca. 100 sider. Sartre: Les jeux sont faits. Mendès-France: Fem taler. Statsradiofoniens hefter om Musique et poésie og tale af de Gaulle. Efter Steen og Hyllestedes grammatik er sub-

stantiver, adjektiver og pronominer repeteret med tilsvarende stykker fra stiløvelsen.

Oldtidskundskab (J. Hatting). Euripides: Medeia. Platon: Sokrates' forsvarstale (v. Holten-Bechtolsheim), Sokrates i fængsel og Sokrates' død (v. Gertz). Kunsthistorie efter Bundgård: Den græske kunsts historie, s. 71–117.

Til eksamen opgives: Homer: Iliaden I, VI (v. 313–530), Odysseen VI. Herodot: Kong Kroisos (incl. Polykrates' ring). Sofokles: Kong Ødipus. Platon: Sokrates' forsvarstale (v. Holten-Bechtolsheim). Kunsthistorie: Bundgård, s. 13, 32, 33, 56, 57, 62, 66, 67, 69, 99, 103, afsnittene om Feidias, Akropolis, Parthenon. Desuden dorisk og jonisk stil samt „skraberens“.

Historie (J. Hatting). Arentofts verdenshistorie fra 1789. Winding og Kierkegård: Nordens historie fra 1789. Kierkegård, Winding og Lomholt-Thomsen: Borger i Danmark. Speciale: Tysk udenrigspolitik 1933–1940.

Til eksamen opgives: Arentofts verdenshistorie 1878–1945. Winding og Kierkegård: Nordens historie 1864–1945. Kierkegård m. fl.: Borger i Danmark, s. 13–60, 80–128, 152–160. *Speciale I*: Danske landsbykirker. Grundbog: Thure Hastrup: Vore gamle kirker. Desuden: Brønshøj, Slangerup, Jørlunde, Uvelse kirker samt kalkmalerierne i Lyngø. Billeder: Andrup m. fl.: Danmarkshistorie i billeder, fig. 76, 77, 80, 81, 88, 96, 99. *Speciale II*: Tysk udenrigspolitik 1933–40. Grundbog: Storpolitik efter 1933 (udg. af Statsradiofonien). Bøgebjerg og Elmelunde, s. 5–13, 39–42, 61–117.

Naturfag (M. H. Assingbæk). K. Simonsen: Biologi (10. udg.) A. Krogh: Menneskets fysiologi (13. udg.).

Til eksamen opgives: Biologi, hele bogen. I fysiologien opgives ikke s. 118–136, 141–144, 156-bogen ud.

Naturlære (P. E. Stentsøe). a. *Fysik med astronomi*. Sundorph: Elektricitetslære (6. udg.), s. 51–179. Sundorph: Mekanik (8. udg.), s. 89–105. Sundorph: Lyslære (9. udg.), s. 79–92. Barmwater: Astronomi (8. udg.), s. 1–120.

Til eksamen opgives: Sundorph: Varmelære (9. udg.), s. 1–11 og 18–33. Sundorph: Lyslære (9. udg.), s. 11–38, 45–51, 56–58. Sundorph: Elektricitetslære (6. udg.), s. 1–28, 47–74, 85–91. Sundorph: Mekanik (8. udg.), s. 1–44, 51–54, 96–105. Barmwater: Astronomi (10. udg.), s. 5–26, 51–65, 79–84. Øvelser: 1) Vands fordampningsvarme. 2) Faste stoffers udvidelse. 3) Lufttermometeret. 4) Alm. lufts normalmassefylde. 5) Samlelinsens brændvidde. 6) Faradays elektrolytiske love. 7) Jordens H-felt. 8) Modstands temperaturkoefficient. 9) Massefylder. 10) Faldet. 11) Pendulet. 12)

Goniospektrometer. 13) Lydens hastighed. 14) Kip-udladninger. 15) Vekselstrøm.

b. Kemi. Kobberø: Kemi for gymnasiet (2. udg.), s. 113-171.

Til eksamen opgives: s. 17-25, 40-61, 96-109, 113-131, 143-154, 158-162, 172-192.

Matematik (O. Brünnich Nielsen). Julius Petersens system, v. Albert Kristensen: Stereometri. Aritmetik og Algebra II. Et sæt hjemmeopgaver ugentlig samt prøveopgave hver 14. dag.

Til eksamen opgives: Aritmetik og Algebra I, §§ 1-6, 11-15, 20-21, 23-46, 54-57, 66-67 (5. udg.). Aritmetik og Algebra II §§ 5-7, 9, 11-12, 14-22 (5. udg.). Geometri og Trigonometri, §§ 11-37, 39-46, 49-52 (4. udg.). Analytisk Plangeometri, §§ 9-22, 32-41, 45-49 (kun Ellipsen) (6. udg.). Differential-Integralregning, §§ 10-16, 20-38 (5. udg.). Stereometri, §§ 26-28, 43-53, 67-72, 74-87 (3. udg.).

III Gymnasieklasse.

Matematisk afdeling b.

Religion (E. Giødese). De vigtigste fremmedreligioner gennemgået.

Dansk (rektor). Falkenstjerne og Borup Jensen: Håndbog i dansk Litteratur III°: Fra naturalismen til nutiden. Jensenius: Dansk Litteraturhistorie. Hovedværker: Kirk: Fiskerne. Nis Petersen (i udvalg). J. Paludan: En vinter lang. Ibsen: Vildanden. Agerskov, Nørregård og Roikjer: Svensk Læsebog¹², ca. 50 ns. Wilson og Egeland: Norsk for gymnasiet. Endvidere norsk efter Falkenstjerne og Borup Jensen III°: Det anordnede pensum.

Til eksamen opgives: Hovedværker: 1) Blicher: En landsbydegns dagbog. 2) J. Paludan: En vinter lang. 3) Ibsen: Vildanden. Litteraturprøver: Falkenstjerne og Borup Jensen: Håndbog i dansk Litteratur I¹¹, s. 31-34, 42-44, 117-120, 212-213, 217-220, 232, 235-236, 255-257, 265-267, 272-274, 306-307, 343-345, 374-375, 394-396. II°, s. 23-27, 32-33, 80-83, 155-156, 170-174, 204-205, 207-212, 221-223, 263-267, 299-306, 386-392. III°, s. 19-23, 25n-34, 50-52, 56, 95-97, 151-152, 188-189, 245-247, 273-281, 306-307, 309-310n, 342-345, 394-395. Svensk: Agerskov, Nørregård og Roikjer: Svensk Læsebog¹², s. 20-25, 38-39n, 52-53, 57-64, 92-98, 109-113ø, 125-126, 127, 128n-130ø, 132-136, 141-144, 179-181, 187-188. Wilson og Egeland: Norsk for gymnasiet, s. 24, 40-43, 84-89, 92-95.

Fransk (frk. H. Berntsen). Henriques og Willemoës: Fransk litteratur i udvalg, ca. 250 s. Sten og Hyllested: Fransk grammatik med tilhørende stiløvelse. 2 skoleradioudsendelser.

Oldtidskundskab (H. Müller). Euripides: Medeia. Platon: Sokrates' forsvarstale. Platon: Sokrates i fængsel og Sokrates' død. Kunsthistorie efter Kragelund: Græske kunstværker.

Til eksamen opgives: Iliaden I og II (v. Østergaard). Odysseen V og VI (v. Østergaard). Kong Kroisos (v. Chr. Thomsen). Apologien (v. Gertz). Om at opdrage sin hustru. Kong Ødipus. Vaphio-bægrene, den geometriske stil, den archaiske kunst, Theseiontemplet, Erechtheion, Delfi og Olympia, teatret, diskoskasteren, spydbæreren, Paionios' Nike, attisk gravmæle, Praxiteles' Hermes, Lysippos' skraber, Polyuktos' Demosthenes, alexander-mosaikken.

Historie (H. Müller). Som III s.

Til eksamen opgives: Som III s.

Naturfag (K. Hemmingsen). Som a-klassen.

Til eksamen opgives: Som a-klassen.

Naturlære (P. Poulsen). a. *Fysik med astronomi*. Sundorph: Mekanisk fysik, fra 2. afsnit og bogen ud. Sundorph: Lyslære, s. 59-71. Tage Larsen: Elektricitetslære, s. 76 og bogen ud. Barmwater: Astronomi, fra stellarastronomi og bogen ud.

Til eksamen opgives: Sundorph: Varmelære (7. udg.), s. 14-28, 30-32, 35-43. Sundorph: Lyslære (6. udg.), s. 17-22, 31-56. Sundorph: Mekanik (8. udg.), s. 6-44, 73-87. T. Larsen: Elektricitetslære (2. udg.), s. 30-41, 44-59, 76-101, 125-138, 171-192. Barmwater: Astronomi (8. udg.), s. 5-25, 33-37, 73-79. Fysiske øvelser: 1) Isens smeltevarme. 2) Boyle-Mariottes lov. 3) Udvidelseskoefficienter. 4) Normalmassefylde. 5) Samlelinsens brændvidde. 6) Spektroskopet. 7) Matematisk og fysisk pendul. 8) Massefylde. 9) Lydens hastighed. 10) Kapaciteters sammensætning. 11) Ohms lov. 12) Modstandens afhængighed af temperaturen. 13) Joules lov. 14) Faradays elektrolytiske love. 15) Daniellelementets konstanter.

b. *Kemi*. Kobberø (2. udg.): Kemi for mat.-naturv. gymnasium, s. 116-170.

Til eksamen opgives: Kobberø: Kemi (2. udg.), s. 17-22, 29-40, 50-66, 74-87, 113-131, 135-142, 143-149, 160-162, 172-189.

Matematik (E. Garby). Albert Kristensen: Aritmetik og algebra II. Albert Kristensen: Stereometri.

Til eksamen opgives: Albert Kristensen: Aritmetik I (5. udg.), §§ 1-6, 11-21, 23-24, 38-41, 47-55. Albert Kristensen: Aritmetik II (5. udg.), §§ 5-7, 14-22. Albert Kristensen: Plangeometri og trigonometri (6. udg.), §§ 11-46, 49-52. Albert Kristensen: Analytisk

plangeometri (8. udg.), §§ 9–14, 16–29, 32–49, 51. Albert Kristensen: Differential- og integralregning (5. udg.), 6–16, 19–23, 25–31, 33–38. Albert Kristensen: Stereometri (3. udg.), §§ 26–28, 43–63, 74–87, 89–90.

III Gymnasieklasse.

Matematisk afdeling c.

Religion (H. A. Koefoed). Søren Holm: Religionerne (kinesisk religion). Tro i fortid og nutid: Dødehavsrullerne. Tolderlund-Hansen: Kirken i dag. Skoleradio.

Dansk (rektor). Hovedværker: Pontoppidan: Nattevagt. J. Paludan: Jørgen Stein. Kaj Munk: Ordet. Nis Petersen (i udvalg). Ibsen: Vildanden. I øvrigt som III g. m. b.

Til eksamen opgives: Hovedværker: 1) Blicher: En landsbydegns dagbog. 2) Pontoppidan: Nattevagt. 3) Kaj Munk: Ordet. I øvrigt som III g. m. b. med følgende undtagelser: Falkenstjerne og Borup Jensen II°, s. 204–205 udgår. Falkenstjerne og Borup Jensen III°, s. 95–97 udgår, men s. 312–317 og 376°–376^m kommer til.

Fransk (frk. H. Berntsen). Henriques og Willemoës: Fransk litteratur i udvalg, ca. 230 s. Hyllested og Sten: Fransk grammatik med tilhørende stiløvelse. 2 skoleradioudsendelser.

Oldtidskundskab (J. Hatting). Som III mn. a.

Til eksamen opgives: Som III mn. a.

Historie (J. Hatting). Som III mn. a.

Til eksamen opgives: Som III mn. a.

Naturfag (M. H. Assingbæk). Som III mn. a.

Til eksamen opgives: Som III mn. a.

Naturlære (P. E. Stentsøe). a. *Fysik med astronomi*. Som a-klas-
sen.

Til eksamen opgives: Som a-klassen.

b. *kemi*. Som a-klassen.

Til eksamen opgives: Som a-klassen.

Matematik (Sv. Møller). Jul. Petersens system ved Albert Kristensen: Aritmetik og algebra II samt stereometri. Repetition af eksamenspensum.

Til eksamen opgives: Jul. Petersens system ved Albert Kristensen: Aritmetik og algebra I, (5. udg.), §§ 1–6, 11–22, 46–57. Aritmetik og algebra II (5. udg.), §§ 14–22. Plangeometri og trigonometri (6. udg.), §§ 11–46, 48–52. Analytisk plangeometri (8. udg.), §§ 9–29, 32–49. Differential- og integralregning (3. udg.), §§ 6–21, 23–25, 42–47. Stereometri (3. udg.), §§ 26–28, 43–53, 67–72, 74–87 (incl.). Ialt 280 sider.

II Gymnasieklasse.*Nysproglig afdeling.*

Naturfag (K. Hemmingsen). W. F. Hellner: Geografi for det sproglige gymnasium (2. udg.).

Til eksamen opgives: Det læste undt. s. 34–39. Mindre vægt på Danmarks undergrund. Verdenshandelsvarer: kul og jern.

II Gymnasieklasse.*Matematisk afdeling a.*

Engelsk (E. Giødesen). O. Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk II, hele bogen.

Tysk (H. A. Koefoed). Nydal: Lebendige deutsche Dichtung, nr. 2, 4–10. Nydal: Menschen und Schicksale, nr. 1–3, 8–10.

Naturfag (M. H. Assingbæk). Hellner og Humlum: Geografi for gymnasiets mat.-nat. linie I og II (2. udg.).

Til eksamen opgives: Fysisk geografi, kulturgeografi, jern, kraftkilder.

II Gymnasieklasse.*Matematisk afdeling b.*

Engelsk (H. A. Koefoed). Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk for gymnasiet II, s. 5–136. A modern English Omnibus, sec. ed., s. 94–120. Skoleradio.

Tysk (H. A. Koefoed). Som a-klassen.

Naturfag (Hermod Andersen). Hellner og Humlum: Geografi I og II. Speciale: U.S.A.

Til eksamen opgives: Det læste – af erhvervsgeografi dog kun kul, olie og jern.

II Gymnasieklasse.*Matematisk afdeling c.*

Engelsk (A. Rasmussen). Friis-Hansen: Engelsk for gymnasiet II, s. 42–59, 86–185. Orwell: Animal Farm. Extracts from Four Modern Writers: Appointment with Venus, The Man Within.

Tysk (H. A. Koefoed). Som a-klassen.

Naturfag (K. Hemmingsen). Wienberg Rasmussen m. fl.: Geologi (Gjellerup). S. Bøcher m. fl.: Geografi I og II (Gjellerup).

Til eksamen opgives: Geografi I undt. 61–107; II, s. 3, 9–60, hvede og ris samt nordlige og vestlige middelhavslande og Afrika. Geologi: Der lægges mindre vægt på endogene processer og Færøerne, Grønland samt Danmarks undergrund, bortset fra bjergarter af økonomisk betydning.

Realklassen.

Dansk (E. Thastum). Pontoppidan : Fra hytterne. Kaj Munk : Ordet. Jørgensen og Maltesen : Realklassens læsebog, s. 20–24, 53–95, 98–108, 109–123, 133–140, 148–154, 170–173, 278–291. Fristil hver 14. dag. Ottar Jensen : Dansk grammatik for mellemskolen og realklassen.

Til eksamen opgives : Pontoppidan : Fra hytterne. Kaj Munk : Ordet. Jørgensen og Maltesen : Realklassens læsebog, s. 20–24, 53–84, 88–95, 98–108, 109–110, 112–123, 133–140, 148–154, 170–173, 278–291.

Engelsk (E. Giødese). O. Friis-Hansen og Chr. Nielsen : Engelsk for realklassen, stykke 1–4, 6–12 = 84 ns. Øvelser efter øvelsesheftet og Egekvist og Helweg-Møller : Engelske realeksamensopgaver. Sv. Christensen og Gerh. Rasmussen : Lærebog i skriftlig engelsk for realklassen.

Til eksamen opgives : Stk. 3–4 og 6–12 = 75 ns.

Tysk (A. Rasmussen). Wiggers Smith, Hasselriis, Mogensen : Tysk IV (4. opl.), stk. 2, 6, 8, 10, 11, 14, 15, 19, 21, 23, 27, 34, 41.

Til eksamen opgives : Det læste.

Fransk (G. Jensen). N. Chr. Nielsen og Hoffmann : Fransk begynderbog (12. udg.), I del, stk. 1–54 ; II del, s. 55–104.

Til eksamen opgives : II del, s. 55–104.

Historie (G. Jensen). Kierkegaard og Winding : Danmark siden 1901 til side 71. Lomholt-Thomsen og Winding : Borger og samfund, s. 5–98.

Til eksamen opgives : Af Kierkegaard og Winding, s. 18–71. I samfundslære opgives s. 10–40, 44–52, 65–69, 87–98.

Geografi (K. Hemmingsen). Johs. Reumert : Erhvervsgeografi (5. udg. el. 6. udg.).

Til eksamen opgives : Hele bogen, undtagen handel og samfærdsel.

Naturhistorie (A. Winther Pedersen). E. Wesenberg Lund : Biologi for realklassen.

Til eksamen opgives : Det læste.

Naturlære (P. E. Stentsøe). J. K. Eriksen : Fysik I (varmelære). Fysik II (elektricitetslære (2. udg.)) til s. 53 ÷ elektriske svingninger.

Til eksamen opgives : Det læste.

Regning og matematik (E. Garby). Regning : Friis-Petersen og Jessen : Realklassens regnebog, dog mest opgaver efter Lomholts opgavesamling. Matematik : J. L. W. Jessen og O. A. Smith : Matematik og regning for realklassen. Et sæt skriftligt hjemmearbejde ugentlig.

Til eksamen opgives: Matematik og regning for realklassen af J. L. W. Jessen og O. A. Smith fra side 12 med undtagelse af regning med tilnærmede tal og eksponentielle ligninger.

4. Mellemskoleklasse a.

Religion (E. Thastum). Kirkehistorie efter Åge Bentzen, Th. Glahn og K. Frigast-Hansen. Repetition af Israels religion efter G. Tolderlund-Hansen: Det gamle Testamente i billeder.

Dansk (J. Himmelstrup). Tekster efter Clausen og Hansen: Dansk læsebog for mellemskolen III. Blicher: Præsten i Vejlbj. Holberg: Den politiske kandestøber. Otto Jensen: Dansk grammatik med analysestykker. Falbe Hansen og Keller: Svenske læsestykker, 30 ns. Genfortælling og fristil.

Til eksamen opgives: Clausen og Hansen: Dansk læsebog III (13. udg. 1953), s. 35–70, 108–120, 142–167, 265–277. Præsten i Vejlbj. Den politiske kandestøber. Falbe-Hansen og Keller: Svenske læsestykker, s. 47–56, 60–73, 86–93.

Tysk (H. A. Koefoed). Wiggers Smith, Hasselriis og Mogensen: Tysk III med tilhørende øvelser, stk. 2, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 27, 29, 31, 32, 33, 35, 39, 41, 42.

Til eksamen opgives: Tysk III: Det læste ÷ nr. 4, 31, 32, 39, 41, 42.

Engelsk (E. Giødesen). Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk IV med øvelseshefte, stk. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11–14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 26, 27, 28, 29 30 (73 ns.).

Til eksamen opgives: Stk. 4, 6, 8, 10, 15, 17, 18, 19, 21, 23, 26, 27, 30 (46 ns.).

Latin (G. Jensen). Kr. Mikkelsen: Latinsk læsebog I afdeling og af II afdeling kap. I–XXXIII.

Til eksamen opgives: II afdeling, kap. I–XXXIII.

Historie (G. Jensen). Hatting og Møller: Verdenshistorie II, 1815–1939.

Til eksamen opgives: Det læste.

Geografi (Hermod Andersen). C. C. Christensen: Geografi for mellemskolen II: Nordamerika og Norden.

Til eksamen opgives: Det læste.

Naturhistorie (K. Hemmingsen). Hvass og Jørgensen: Zoologi IV: Mennesket + menneskets snylttere. Balslev og Simonsen: Botanik IV.

Til eksamen opgives: Det læste (÷ planteliv på dyrket jord).

Naturlære (P. E. Stentsøe). Rasmussen og Simonsen: Fysik for mellemskolen II, fra elektricitet II og bogen ud ÷ § 83, 94–98. Ras-

mussen og Simonsen : Uorganisk kemi for mellemskolen, 2. afsnit.

Til eksamen opgives : Det læste.

Regning og matematik (A. Winther Pedersen). *Regning* : Friis-Petersen og Jessen : Mellemskolens ny regnebog IV. *Geometri* : Jul. Petersen : Plangeometri II, §§ 39-69 og 80-100 incl. *Aritmetik* : Jul. Petersen ved Alb. Kristensen : Aritmetik for mellemskolen fra § 39-bogen ud.

Til eksamen opgives : Det læste ; i aritmetik § 52 kun eksempler.

Sløjd (H. J. Mogensen). Opgaverne var et bord og tobaksdåse.

4. Mellemskoleklasse b.

Religion (E. Thastum). Som a-klassen.

Dansk (frk. R. Lorentzen). Cl. Clausen og Hans Hansen : Dansk læsebog for mellemskolen III ved Jørgen Andersen. Holberg : Den politiske kandestøber. Pontoppidan : Isbjørnen. Falbe-Hansen og Keller : Svenske læsestykker, s. 47-69, 112-116.

Til eksamen opgives : Clausen og Hansen : Dansk læsebog for mellemskolen III (1951), s. 14-19, 35-39, 43-49, 52-54, 75-84, 94-98, 142-144, 167-185, 193-204¹³, 231-240. Holberg : Den politiske kandestøber. Pontoppidan : Isbjørnen. Falbe-Hansen og Keller : Svenske læsestykker, s. 47-69, 112-116.

Tysk (H. Müller). Wiggers Smith, Hasselriis og Mogensen : Tysk III, stk. 2, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 32, 33 42.

Til eksamen opgives : Det læste ÷ stk. 4, 7, 8, 11, 15, 20.

Engelsk (frk. R. Lorentzen). Friis-Hansen og Chr. Nielsen : Engelsk IV med øvebog.

Til eksamen opgives : Stk. 3, 4, 7, 10, 15, 18, 19, 26, 27, 31, 34.

Latin (E. Didriksen). Som a-klassen.

Historie (G. Jensen). Som a-klassen.

Geografi (M. H. Assingbæk). Som a-klassen.

Til eksamen opgives : Norden, Nordamerika.

Naturhistorie (K. Hemmingsen). Som a-klassen.

Naturlære (P. E. Stentsøe). Som a-klassen.

Regning og matematik (O. Brünnich Nielsen). *Regning* : Som a-klassen. *Geometri* : Juul og Rønnau : Geometri for mellemskolen, §§ 111-152, 154, 157. Jul. Petersen ved Alb. Kristensen : Aritmetik for mellemskolen, §§ 39 - bogen ud. 1 sæt hjemmeopgaver om ugen.

Til eksamen opgives : Det læste.

Sløjd (H. Mogensen). Bord. Hjørnetapning, limfugning af plade, overfladebehandling, bejdsning, cellulosebehandling med boning.

Af skolens dagbog.

1. august havde inspektør *Gunner Jensen* 40-års jubilæum og skolebetjent *J. B. Nielsen* 25-års jubilæum.

I skolens week-endhytte i Uggeløse har der været afholdt lejrskole med II g.-klasserne, realklassen og 3. mellemskoleklasse.

Hytten har desuden jævnlig været benyttet til week-end for forskellige klasser.

Med I g.-klasserne er foretaget geologisk ekskursion til Bornholm.

I sommerferien rejste adjunkt *K. Hemmingsen* til Italien med en del af årets studenter og elever fra ældste gymnasieklasse, medens overlærer *Winther Pedersen* var i Norge med I g. m. a.

Af andre ekskursioner m. m. kan nævnes:

III g. m. a. + b. + c. besøger Risø under ledelse af lektor *P. Poulsen* og adj. *Stentsøe*.

Samtlige III g.-klasser besøger Bispebjerg hospitals blodbank og deltager i fysiologiske demonstrationer under ledelse af lektor *Assingbæk* og adj. *Hemmingsen*.

II g. m. a. besøger Lund sammen med adj. *Koefoed*.

2 ml. a. besøger Lund sammen med lektor *Hatting*.

Recitatricen fru *Olga Appellöf* fra Stockholm har besøgt skolen som svensk rejselektor.

Kredsen, der samler sig om klassisk musik, og som nu er gået ind under Elysions arrangementer, har holdt møde hver onsdag aften. Der er blevet gennemgået og spillet en række koncert-, opera- og sangplader med bidrag af *Morten Emborg* (III g. m. c.), *Elsa Arltoft-Jensen* (II g. s.), *Thomas Kock* (I g. s. a.), *Erik Fey* (4. ml. a.), de tidligere elever *Birger Pedersen* og *Jørgen Schou*, lektor dr. *Hermann*, skolens sanglærer, organist *H. Wesch* og lektor *Stærmose*.

Gymnasieforeningen „Elysion“ har arrangeret foredrags- og filmsaftener, studiekredse, koncerter og festlige sammenkomster.

Lørdag den 6. februar afholdtes den årlige skolefest, som arrangeredes af elever i II g.-klasserne. Lektor *Müller* og adj. *Rasmussen* bistod komiteen. Forud for ballet opførtes Bernh. Shaws „Helte“ med kgl. skuespiller *Henning Palner* som instruktør. Stykket blev premieret i „Berlingske Tidende“s skolekomediekonkurrence.

Ved 4. marts-festen glædede professor, dr. phil. *Frederik Nielsen* skolen ved at stille sig til rådighed som taler med en overordentlig interessant redegørelse for forholdet mellem Henrik Steffens og skolens gamle elev Adam Oehlenschläger, som havde været langt selvstændigere over for Steffens, end man tidligere havde troet. Skolen bringer professor Frederik Nielsen en hjertelig tak, også for afhandlingen om „Ørneflugt“, der er skrevet til skolens program i år.

Ved 4. marts-festen opførte skolens kor og orkester Barnekows skolekantate (tekst af A. Ipsen). Som indledning spillede blæsere (trompet, basuner og pauker) en udsættelse af Prins Jørgens March.

Endvidere har skolens kor deltaget i Københavns kommunale skolevæsens årlige koncert i Odd-Fellow Palæet; her var *Helen Rasmussen* I g. s. b. solist.

Et skolekor fra Vest-Berlin gav koncert på skolen 28. marts

Skolens juleafslutning fik i år et nyt og smukt indslag, ved at elever fra 2. ml. a. opførte et „Krybbespil“.

I anledning af verdensflygtningearret iværksatte skolen i dagene 1.-4. april på elevernes initiativ en indsamling til fordel for flygtningehjælpen. I den forbindelse indbød vi søndag den 3. april forældre og andre interesserede til en sammenkomst på skolen med forskellig underholdning, der afsluttedes med, at elever i 2. ml. b. opførte Heibergs „Aprilsnarrene“. Det smukke resultat blev, at vi kunne aflevere ialt 2562 kr. til Dansk Flygtningehjælp.

Biblioteket har i årets løb modtaget som gaver:

Fra *Mona Hvass* I g. s. a.: Hans Hvass: „Alverdens pattedyr“.

Fra arkitekt *Hans Henning Hansen*: Todes „Saml. poetiske værker I-VI“.

Fra Den amerikanske Ambassade: 98 pocket-books, indeholdende amerikansk litteratur.

Sporten ved skolen.

Vi deltog i de københavnske skolers idrætsdag med hold i atletik, håndbold, basket-ball og langbold (3 pigehold). I basket-ball mødte vi med 3 drengehold og 2 pigehold. 4 af disse hold deltog i finalestævnet og vandt i alle kampe.

I gymnasieskolernes regionsstævne i atletik i København deltog vi med hold i de 3 grupper. Alle 3 hold vandt; ved finalestævnet i Vejle blev vi nr. 4 både i gruppe I og II.

I regionsstævnet for piger deltog vi i basket-ball og vandt.

I gymnasieskolernes håndboldturnering deltog vi med hold i begge rækker, men blev slået i de indledende kampe.

I gymnasieskolernes gymnastikturnering vandt vi i A-rækken Dansk Gymnastikforbunds pokal og i B-rækken en pokal, udsat af Gymnasieskolernes Gymnastiklærerforening. Vore bedste gymnaster deltog i Københavns skolevæsens store opvisning i Idrætshuset.

Efterslægtens Boldklub,

stiftet 1920 og støttet af Selskabet for Efterslægten.

Håndbold: Klubbens 1. hold spiller i Danmarksturneringens 2. division. Basket-ball: 1. senior blev i år Danmarksmestre. 2. senior vandt 2. division. 1. ynglinge blev Københavns mestre. 2. ynglinge blev nr. 3 i kampen om Københavns mesterskabet. 1. junior blev københavns mestre.

Uddrag af ordensregler for eleverne samt meddelelser til forældrene.

1. Eleverne møder på skolen i god tid, dog tidligst et kvarter før skoletidens begyndelse.

2. Cykling på skolens grund er forbudt, ligesom cykler – også motoriserede – skal trækkes over fortovet fra og til Hyrdevangen. Cykleplads anvises af skolen og kun til elever med længere skolevej.

3. Ingen elev må forlade skolens område i skoletiden uden inspektionens tilladelse. I spise frikvarteret gælder denne bestemmelse dog ikke for eleverne i III g.

4. I frikvartererne skal eleverne opholde sig i skolegården, og ingen elev har adgang til klasseværelserne, heller ikke for at aflevere bøger, gymnastiktøj el. lign. I tilfælde af dårligt vejr kan inspektionen give tilladelse til ophold på gangen, ligesom elever i sygdomstilfælde efter skriftlig anmodning fra hjemmet kan få lov til at opholde sig inden døre. Frikvartererne må ikke anvendes til læsning eller andet skolearbejde.

5. Alle skolesager (bøger, gymnastiktøj o. s. v.) skal være mærket med tydeligt navn. De bøger, som eleverne har fået udleveret af skolen, skal behandles med omhu og altid være forsynet med omslag. Elevens navn og klasse samt årstal skal skrives på bindets inderside; bortset herfra må eleverne under ingen omstændigheder skrive i lærebøgerne. Hvis en elev bortkaster, ituriver eller på anden måde ødelægger en bog, skal den erstattes.

6. Uvedkommende ting som legetøj, dolke, skydesager o. lign. må ikke medbringes, og handel mellem eleverne på skolen er forbudt. Indsamlinger og mærkesalg må ikke finde sted uden rektors tilladelse. Penge, ure og andre værdigenstande må ikke efterlades i overtøj, tasker eller skoleborde. Skolen påtager sig intet ansvar for glemte eller bortkomne sager (herunder cykler).

7. Enhver elev er ansvarlig for sin plads i klassen. Forsætlig eller tankeløs beskadigelse af skolens inventar eller bygninger, f. eks. borde, stole, ruder, skal erstattes af gerningsmanden. Enhver skade skal straks meldes til inspektør.

8. Ordensduksen skal møde 10 minutter før skoletidens begyndelse. Han (hun) er ansvarlig for, at der er orden i klassen, når

ingen lærer er til stede, og henvender sig til rektor, hvis klassen 5 minutter efter timens begyndelse mangler lærer, sørger for, at tavlen er ren, at kridt og tavleklud er til stede, og at der ikke ligger papir på gulvet, sørger for udluftning af lokalet, påsér at vinduerne er forsvarligt lukket og markisen trukket op og afleverer efter skoletid nøglen til klasseskabet til inspektør.

9. Elever, som har forsømt skolen, medbringer, første dag de atter giver møde, skriftlig meddelelse fra hjemmet om udeblivelsens årsag og varighed. Bortset fra sygdomstilfælde må ingen elev forsømme skolen, uden at rektor efter *forudgående* henvendelse fra hjemmet har givet tilladelse dertil, og en sådan tilladelse gives kun, når ganske særlige grunde taler derfor; mundtlig henvendelse fra en elev er ikke tilstrækkelig. Skriftlig meddelelse fra hjemmet må også medbringes, når en elev ikke har kunnet udføre sit hjemmearbejde eller ønskes kortvarigt fritaget for gymnastik; fritagelse ud over en uge kan kun gives, når lægeattest foreligger.

10. Når der i en elevs hjem udbryder alvorlig smitsom sygdom, må det straks meddeles rektor, og vedkommende elev med søskende må først møde i skolen, når der er forevist lægeattest for, at smittefaren er forbi.

11. Tobaksrygning og nydelse af alkoholiske drikke i skoletiden er forbudt.

Årsprøve m. m.

Årsarbejdets og prøvernes udfald meddeles for 1. til 4. mellem-skoleklasse onsdag den 22. juni kl. 9, – for den øvrige skoles vedkommende samme dag kl. 11.

Det nye skoleår begynder fredag den 12. august kl. 9.

Rektor træffes sikrest hver skoledag kl. 12–13.

Skolens telefon er Bella 4340.

Til at overvære prøverne og årsafslutningerne indbydes elevernes forældre og værger samt skolens gamle elever og iøvrigt enhver, der har interesse for skolen.
